

Buskerud
fylkeskommune

Fremtidens kompetansebehov i Buskerud

Hvilken kompetanse vil arbeidslivet i
Buskerud trenge frem mot 2040?

Bakgrunn for prosjektet

Kompetansebehovsutvalget har understreket at fylkeskommunene har fått et større strategisk ansvar for den regionale kompetansepolitikken. Dette innebærer en aktiv rolle overfor arbeidslivet, fagskoler, universiteter og høyskoler for dialog og samarbeid om å bedre tilgangen på kompetent, relevant og kvalifisert arbeidskraft i de regionale arbeidsmarkedene.

Nye Buskerud fylkeskommune har jobbet aktivt for å fylle denne rollen siden oppstart i januar 2024, og har jobbet innovativt og mobiliserende i tre hovedspor:

1. Utviklet felles innsikt og prioriteringer rundt Buskeruds viktigste utfordringer. Alle kommunene og hele Buskerudsamfunnet har siden Buskerudkonferansen 2024 uttrykt bred støtte til satsing på «Mer innenforskap». Nåværende arbeid med Buskerudplan har «Mer innenforskap» som det viktigste politiske utviklingsmålet i planen. Kompetanseområdet er svært viktig for å inkludere flere unge og voksne i utdanning og jobb, og sikre arbeidslivet tilgang på kvalifisert arbeidskraft.
2. Fulgt opp kompetansebehovsutvalgets anbefalinger om å utvikle et oppdatert kunnskapsgrunnlag som danner grunnlag for en målrettet kompetansepolitikk og smart koordinering, og sørge for at man til enhver tid vet hvilken kompetanse man bør tiltrekke. Fylkeskommunen har brukt midler fra «Kompetanse i distrikt» for å frem kunnskapsgrunnlaget. Satsingen er gjort i et sterkt fagsamarbeid mellom nærings- og opplæringsressurser i Buskerud fylkeskommune. Hovedutvalg for næring og innovasjon (HUNI) har gjort det politiske vedtaket om bruken av midlene.

3. Lagt stor vekt på bred mobilisering i hele Buskerud gjennom et tett samarbeid med næringsliv, regioner og andre viktige samarbeidspartnere. Det er gjort mange dybdeintervjuer, en spørreundersøkelse til næringslivet for alle kommuneregionene, og det er holdt workshoper for hver kommuneregion separat og for alle regionene samlet. I tillegg er regionale planer og oversendte dokumenter fra kommunene og kommuneregionene gjennomgått.

I dag kan Buskerud fylkeskommune, i samarbeid med Menon Economics, presentere de fem rapportene som utgjør «Fremtidens kompetanse i Buskerud». De inneholder en analyse av næringslivets og offentlig sektors kompetansebehov frem mot 2040, inkludert framskrivninger av kompetansetilbudet.

Rapportene gir svar på hvilken kompetanse arbeidslivet i Buskerud vil trenge de neste 10-15 årene, og gir grunnlag for å stille spørsmålet om Buskerud har nok hoder og hender, både til viktige samfunnsoppgaver og til å drive verdiskaping. Basert på utviklingen i tilbudet og etterspørselen av kompetanse, har Menon estimert det forventede kompetansegapet i kommuneregionene og i Buskerud som helhet i 2040.

I denne brosjyren får du en liten smakebit. God lesning!

Buskerud
fylkeskommune

Menon
Economics

Kompetansebehovet i Buskerud

I prosjektet har Menon Economics utarbeidet framskrivninger av kompetansetilbudet, samt næringslivets og offentlig sektors kompetansebehov frem mot 2040. Basert på utviklingen i tilbudet av- og etterspørsel etter kompetanse har de estimert det forventede kompetansegapet i kommuneregionene og Buskerud som helhet i 2040.

Ikke uventet står Buskerud overfor betydelige og økende utfordringer knyttet til tilgangen på kompetanse. En aldrende befolkning vil bidra til at veksten i arbeidsstyrken flater ut, og begynner å falle i mange kommuner:

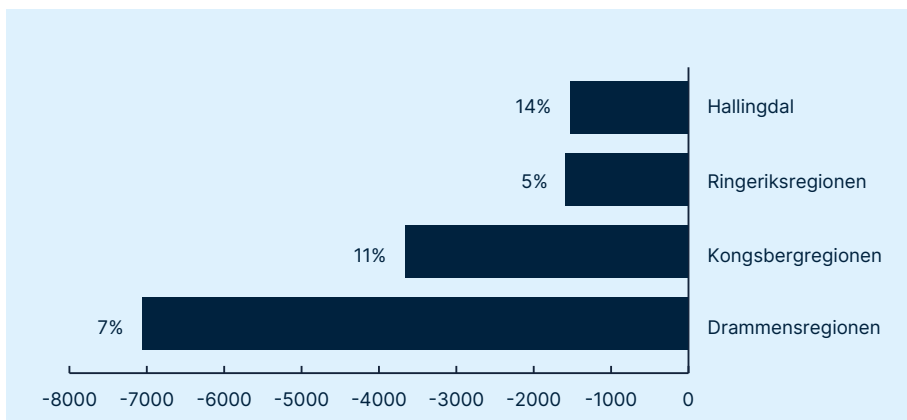
- Behovet for ansatte i helse- og omsorgstjenestene øker kraftig.
- Privat næringsliv etterspør mer arbeidskraft i både eksisterende næringer, og i vekstnæringer som reiseliv, grønn industri, IKT og forsvarsindustrien.

Viktige megatrender som digitalisering, kunstig intelligens (KI), grønn omstilling og konsekvenser av økte geopolitiske spenninger, vil også gjøre at arbeidslivet trenger nye typer kompetanse. Det forventes særlig at det blir mangel på personer med digital og tverrfaglig kompetanse, i tillegg til fag- og helsearbeidere.

Forventet kompetansegap

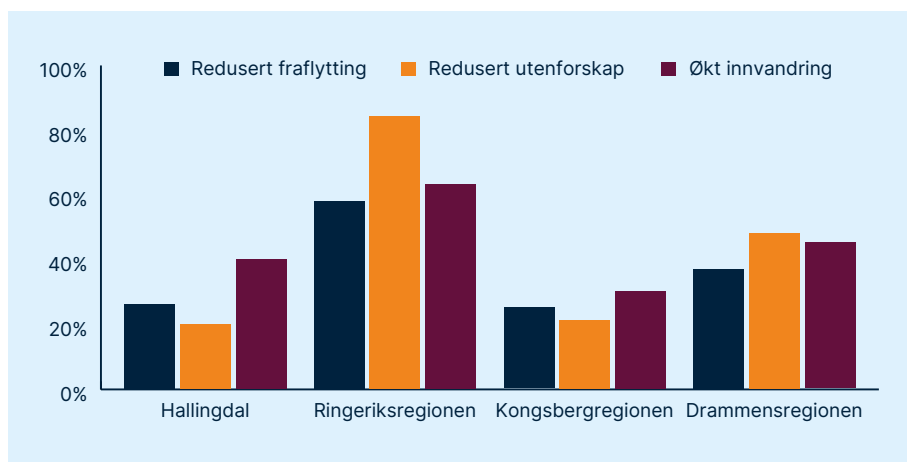
Differansen mellom tilbud og etterspørsel viser et økende gap frem mot 2040. Figuren under illustrerer dette gapet for hver av de fire kommuneregionene.

Fremskrevet kompetansegap i 2040 i hovedscenarioet. Målt i antall (på horisontal akse) og som prosent av samlet sysselsetting i kommuneregionen i 2040. Kilde: Menon Economics

Analysen peker på tre løsningsalternativer som kan bidra til å redusere kompetansegapet. Alle scenarioene er ambisiøse, og innebærer henholdsvis reduksjon i utenforskap, redusert fraflytting blant unge, og økt innvandring.

Andelen av kompetansegapet i 2040 som kan reduseres med ulike løsningsalternativer. Kilde: Menon Economics

I Drammensregionen og Ringeriksregionen, som har minst gap, vil to av tre løsningsalternativer kunne lukke det forventede kompetansegapet. I Kongsbergsregionen og Hallingdal er kompetansegapet større, og selv en kombinasjon av alle tre er ikke tilstrekkelig for å lukke gapet.

Analysen inneholder også vekstscenarier for næringslivet for alle regioner. Hvis regionene lykkes med aksellerert næringslivsvekst, er det bare Drammensregionen som ikke vil oppleve et kompetansegap i 2040.

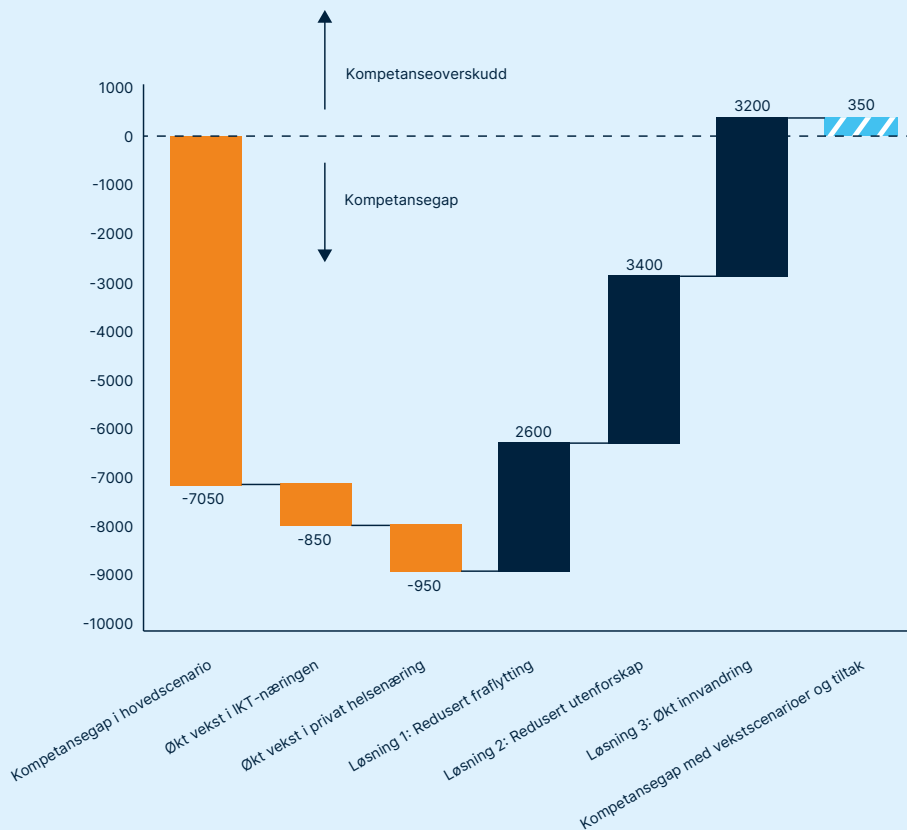
Når alle regionene i Buskerud samtidig mangler kompetanse fremover, vil det oppstå konkurranse om arbeidskraften. For å oppnå vekst i regionen og redusere kompetansegap, vil Buskeruds posisjon kunne styrkes ved økt samarbeid innen og mellom regioner, og på ulike områder og nivåer.

Drammensregionen

Analysen for Drammensregionen viser et kompetansegap i 2040 på 7050 personer i hovedscenarioet. Figuren under illustrerer fremskrevet kompetansegap i 2040, samt effekten av økt næringslivsvekst og ulike løsningsalternativer for å øke arbeidsstyrken.

Fremskrevet kompetansegap i Drammensregionen i 2040.

Kilde: Menon Economics

Kompetansegapet blir enda større med økt vekst i helse- og IKT-næringene. Menons beregninger viser likevel at løsningsalternativene redusert utenforskap, redusert fraflytting og økt innvandring kan bidra til å lukke kompetansegapet helt frem mot 2040. Av fire kommuneregioner i Buskerud, er Drammensregionen den eneste regionen som kan lukke kompetansegapet med disse tre løsningsalternativene.

Med utgangspunkt i ulike utdanningsnivåer, viser scenarioene frem mot 2040 blant annet:

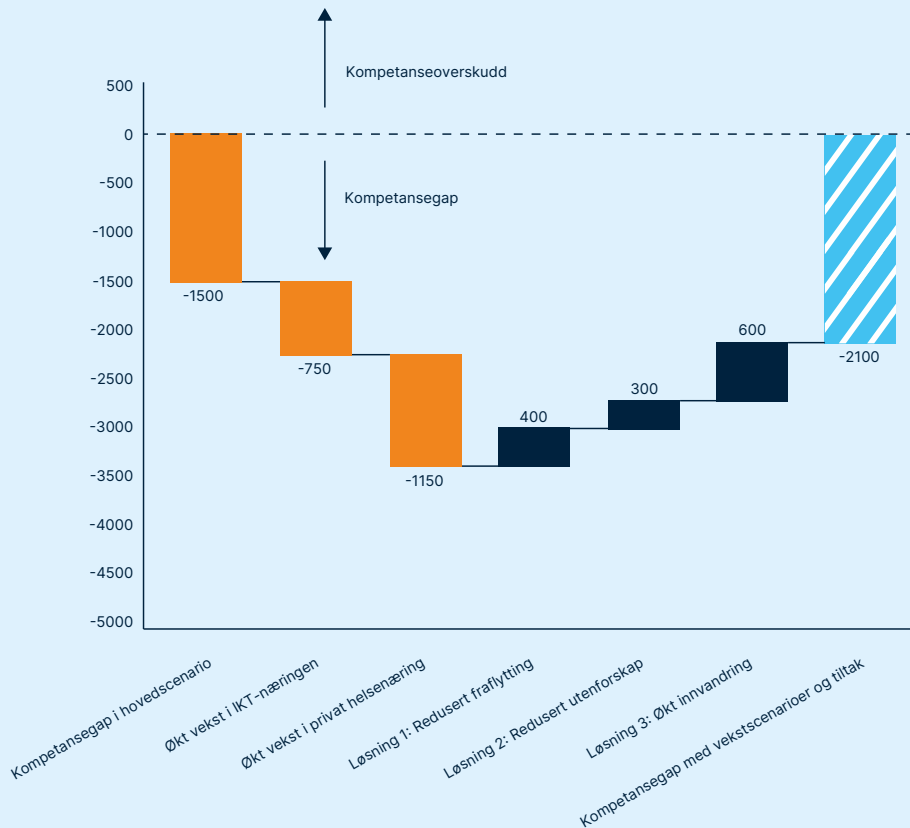
- Generelt blir kompetansegapet drevet av mangel på personer med videregående opplæring.
- Det vil bli et betydelig kompetansegap innen helse og omsorg, på alle utdanningsnivåer.
- For personer med høyere utdanning, blir gapet mindre. Dette skyldes Drammensregionens høye utdanningsnivå og tilgang på et stort arbeidsmarked.

Hallingdal

Analysen for Hallingdal viser et kompetansegap i 2040 på 1500 personer i hovedscenarioet. Figuren under viser fremskrevet kompetansegap i Hallingdal i 2040, samt effekten av økt næringslivsvekst og ulike løsningsalternativer for å øke arbeidsstyrken.

Fremskrevet kompetansegap i Hallingdal i 2040.

Kilde: Menon Economics

Kompetansegapet blir enda større med økt vekst i reiselivsnæringen og om regionen lykkes med å tiltrekke seg grønne investeringer. Våre beregninger viser at Hallingdal får utfordringer med å lukke kompetansegapet, selv om regionen lykkes med de løsningsalternativene vi presenterer i rapporten.

Faktisk er Hallingdal den eneste av de fire regionene i Buskerud hvor etterspørselen ved økt vekst i scenarioene for de to vekstnæringene, grønn industri og reiseliv, vil utgjøre mer enn de tre løsningsalternativene til sammen. Det betyr blant annet at for å kunne tette kompetansegapet, må Hallingdal lykkes enda bedre med de ulike løsningsalternativene enn det de nokså ambisiøse scenarioene legger opp til.

Med utgangspunkt i ulike utdanningsnivåer, viser scenarioene frem mot 2040 blant annet:

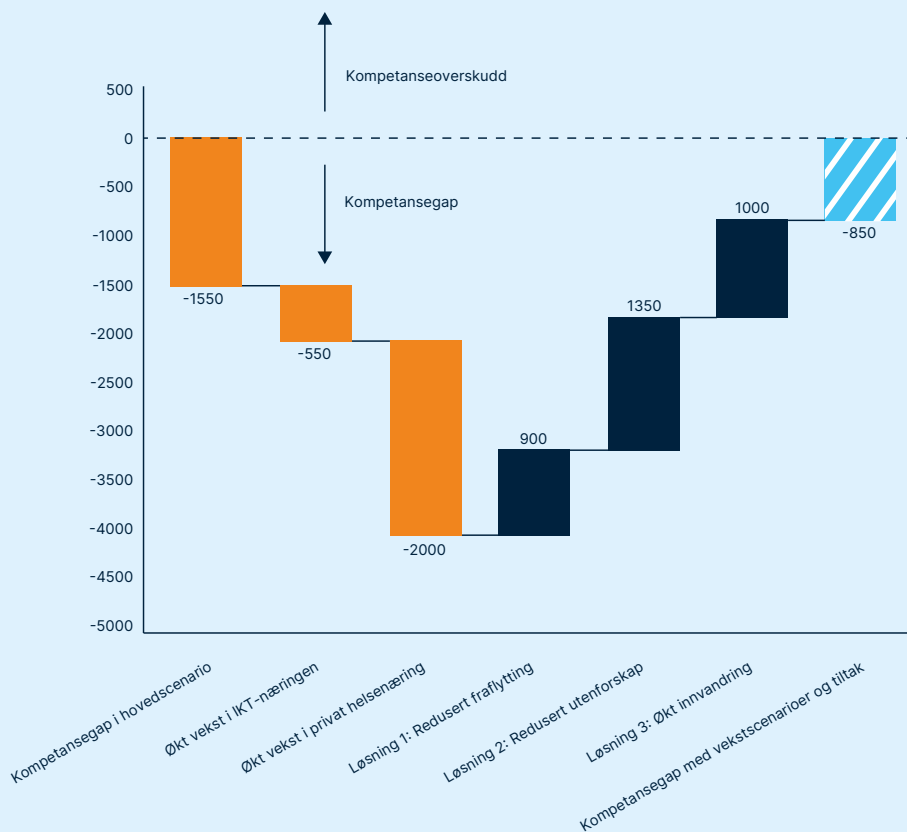
- Generelt blir kompetansegapet drevet av mangel på personer med videregående opplæring.
- I motsetning til de andre regionene vil det bli mindre mangel på personer med elektrofag.
- Det vil bli et betydelig kompetansegap innen helse og omsorg på alle utdanningsnivåer.
- Det vil også bli mangel på personer med pedagogisk utdanning.
- For personer med høyere utdanning, blir gapet mindre. Dette er blant annet drevet av Hallingdals næringssammensetting.

Ringeriksregionen

Analysen for Ringeriksregionen viser et kompetansegap i 2040 på 1550 personer i hovedscenarioet. Figuren under viser fremskrevet kompetansegap i Ringeriksregionen i 2040, samt effekten av økt næringslivsvekst og ulike løsningsalternativer for å øke arbeidsstyrken.

Fremskrevet kompetansegap i Ringeriksregionen i 2040.

Kilde: Menon Economics

Kompetansegapet blir enda større med økt vekst i reiselivsnæringen og om regionen lykkes med å tiltrekke seg grønne investeringer. Beregningene viser at Ringeriksregionen får problemer med å lukke kompetansegapet, selv om regionen lykkes med de tre løsningsalternativene som presenteres i rapporten.

Gapet er imidlertid blant de minste i fylket, og vil kunne møtes med økt innpendling – noe for eksempel en eventuell Ringeriksbane kan bidra til.

Med utgangspunkt i ulike utdanningsnivåer, viser scenarioene frem mot 2040 blant annet:

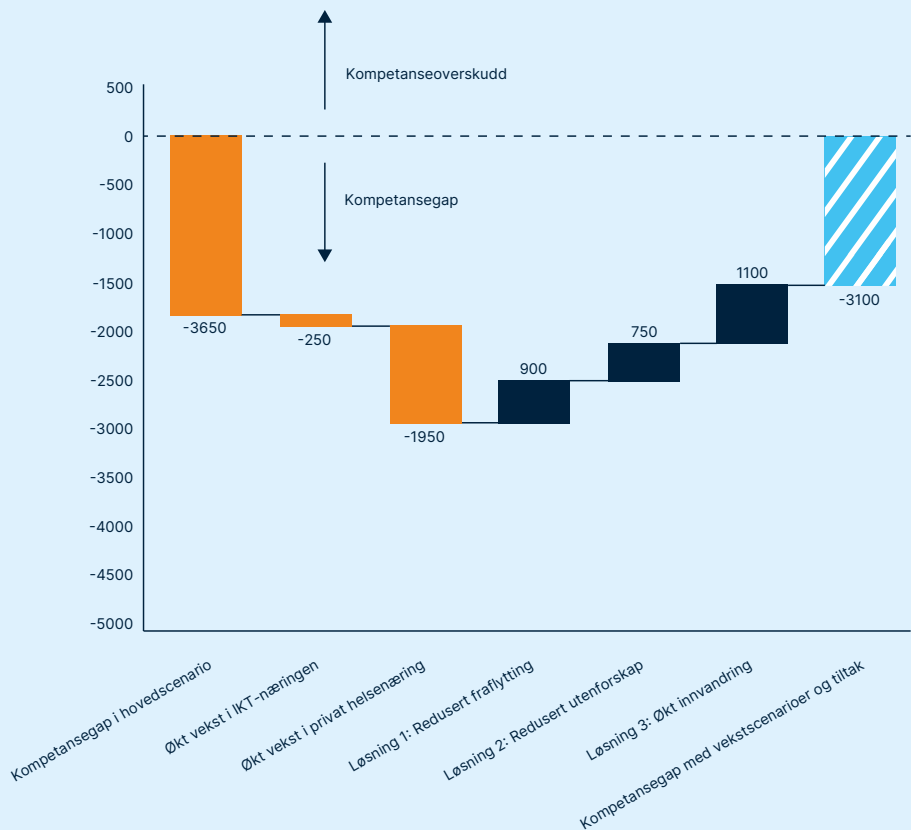
- Generelt er kompetansegapet drevet av mangel på folk med videregående opplæring.
- Det vil bli et betydelig kompetansegap innen helse og omsorg på alle utdanningsnivåer.
- Det vil bli mangel på personer med pedagogiske utdanning.
- For personer med høyere utdanning, blir gapet mindre. For humanistiske og økonomiske fag antas det at overskuddet blir betydelig.

Kongsbergregionen

Analysen for Kongsbergregionen viser et kompetansegap i 2040 på 3650 personer i hovedscenariot. Figuren under viser fremskrevet kompetansegap i Kongsbergregionen i 2040, samt effekten av økt næringslivsvekst og ulike løsningsalternativer for å øke arbeidsstyrken.

Fremskrevet kompetansegap i Kongsbergregionen i 2040.

Kilde: Menon Economics

Kompetansegapet blir enda større særlig med økt vekst i forsvarsindustrien utover hovedscenarioet. Beregningene viser at Kongsbergregionen får utfordringer med å lukke kompetansegapet, også om regionen lykkes med de løsningsalternativene som presenteres i rapporten.

Gapet er det største i Buskerud, og regionen vil trolig måtte lukke gapet ved hjelp av økt innpendling og/eller en betydelig vekst i tilflyttingen.

Med utgangspunkt i ulike utdanningsnivåer, viser scenarioene frem mot 2040 blant annet:

- Generelt er kompetansegapet drevet av mangel på folk med videregående opplæring. Mange av disse vil bli etterspurt av forsvars- og teknologiindustrien.
- Det vil bli et betydelig kompetansegap innen helse og omsorg på alle utdanningsnivåer.
- For personer med høyere utdanning, blir gapet mindre. Arbeidsmarkedet vil imidlertid fortsatt ha mangel på ingeniører og personer med tekniske fag.

Buskerud
fylkeskommune

Se de fem
rapportene:

